

The Sounding Garden – Den ljudande trädgården.

I Verona, i norra Italien en kväll i maj 2019 under festivalen Verona Risuona uppförde Staffan Mossenmark ett platsspecifikt verk för renässansträdgården Giardino Giusti. Kompositionen mynnade ur frågeställningen om konsten kan stärka den demokratiska idén om att torg, grönområden och gator i en stad är platser för åsiktsyttringar, åsiktsfrihet, det fria ordet och den enskilde individens rätt att göra sin röst hörd, och var inspirerad av Leonardo Fibonaccis talföljd. Mossenmark (2019) beskriver verkets ursprung på följande vis:

”Jag ville pröva att utifrån trädgårdens anlagda geometri och i högsta grad arkitektoniska natur slå en musikalisk och idémässig bro till en tankeanläggare som Leonardo Fibonacci, från samma geografiska område av norra Italien, och låta Fibonaccis upptäckter och arbeten kring naturens egen mönsterbildning, upprepning och konstruktion nå en klingande gestaltning i Giardino Giustis många rumsligheter. [...] I komposition Den ljudande trädgården ville jag även att belaplatsen skulle aktiveras, vilket skedde genom att jag lät placera ut musiker över en stor del av trädgården, likt de marmorstatyer som befolkar parken. Publiken fick sedan vandra runt i trädgården på eget bevåg för att på detta vis skapa sin egen upplevelse av musiken och de olika lyssnarupplevelser som kan skapas genom att byta position från närhet till avstånd till musiker och enskilda instrument. Ett sätt att egenhändigt komponera balansen mot och med stadens ljudläckage som självständigt interagerar med musiken tillsammans med naturens egna ljud genom växtlighet och fåglar.”

Den 30 maj 2019 kl. 18 samlades ett 10-20 musiker för en genomgång av det grafiska partituret vi blivit tilldelade inför The Sounding Garden. Den ljudande orkestern bestod bland annat av slagverk, cello, klarinett, Iphone, violin, cello, saxofon, gonggong, sång, tvärflöjt, fagott, kontrabas. Instruktionerna vi fick var att starta på olika bestämda delar av partituret och därefter följa den talföljdsinspirerande kompositionen med frihet i tonhöjd och med en dynamik mellan pp-mp. Partituret repriserades x antal gånger i en loop. Loopen skulle brytas av med tutti-insatser dirigerade av Mossenmark efter en viss bestämd tid, därefter skulle vi ta vid där vi blivit avbrutna, så att säga.

¹ Mossenmark, S. (2019). Den ljudande trädgården - komposition för musiker i urban natur. (Konstnärliga arbeten från Konstnärliga fakulteten) Göteborg: Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet. Tillgänglig: <http://hdl.handle.net/2077/62717>

Den visuella kompositionen bestod av parken med formklippta buskar, cederpelare och marmorstatyer. Vi musiker blev utplacerade på olika ställen i denna otroligt vackra trädgård.

Som musiker var det en väldigt spännande upplevelse att tolka och tyda kompositörens intention, frågeställning och jag skulle vilja säga hyllning till parken, den privata, som för tillfället blivit öppnad för allmänheten. Det var vi, det var ”här och nu”. Det var en upplevelse att musicera med de andra musikerna, att höra deras olika insatser, som i mina öron, på grund av kompositionen, blev slumpmässiga, ibland lösryckta sololjudande, ibland i en fragmentarisk duett – en kvartett... Vissa klanger kom från fjärran, andra ljud kom från närmare håll.

Vissa musiker med ljudsvagare instrument hörde jag knappast alls, men trädgårdens arkitektoniska komposition gjorde att jag såg dem. Ibland hörde jag en bil tuta, i pauser njöt jag av koltrastar och andra vårvakna fåglar. Jag lekte (i mitt eget huvud) med de musiker som stod närmast mig. Ibland harmonierade jag mina insatser med deras, ibland disharmonierade jag med dem, likt ett samtal, och ibland försökte jag bara befinna mig i nuet och inte planera utan bara vara en del av en ljudande helhet. Stycket tog runt en timme att genomföra och under den tiden upplevde jag en känsla av full koncentration och hängivelse i ett närmast meditativt tillstånd. Andningen, de ibland oerhört långa tonerna, och pauserna, att vara en del av en plats, mötandes besökande som gick runt, gav nästan en utomkroppslig känsla. Eller inomkroppslig?

Jag upplevde stundtals att jag blev ett med platsen och att jag kunde ha stått kvar för alltid. Jag, som var där som en tillfällig gäst, hade gjort min röst hörd och platsen till min.

Jag hade gärna upplevt verket som åhörare. Jag hade uppskattat att gå runt i den välansade, vackra parken och mötas av klanger som förändrades både i tid, på grund av partiturets utformning och i rum, beroende på min eventuella plats för stunden. Tuttipartierna blev längre och längre (enligt Fibonaccis talföljd) och jag kan tänka mig, ja det borde varit en riktigt häftig känsla att som åhörare nästan bli helt innesluten i en klangvärld i allt det gröna, för att direkt efteråt att höra endast klingande fragment, från när och fjärran i kombination med stadsljud och fågelkvitter. *Foton från mitt perspektiv innan konserten:*

